

Muzyka moją pasją... o Mirosławie Niziurskim, red. Maria Kaczmarkiewicz,
152 s., format A4, ISBN 83-7133-175-4, AŚ Kielce 2002, cena 20,00zł

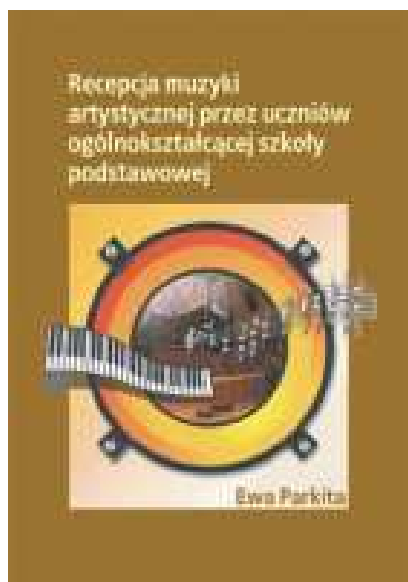
Książka poświęcona pracy i twórczości Mirosława Niziurskiego, zasłużonego organizatora systemu kształcenia nauczycieli muzyki w Polsce. W publikacji zawarte są cenne uwagi dotyczące współczesnego kształtu edukacji muzycznej, jego istoty i celu, a także zagrożeń, które niesie ze sobą konsumpcyjny model życia i ekspansywna (agresywna) kultura masowa, przeciwstawiające się rozwojowi duchowemu człowieka. W artykułach zwrócono uwagę na potrzebę doceniania głębszych wartości, myśli, uczuć i piękna, które zawarte są w dziełach sztuki, w tym dziełach muzycznych.

STUDIA ARTYSTYCZNE AKADEMII ŚWIĘTOKRZYSKIEJ, red. Maria Kaczmarkiewicz, Barbara Smoleńska-Zielińska, 158 s., format A5, ISBN 1732-6451,
AŚ Kielce 2005, cena 13 zł

Książka dotyczy ważnych zagadnień związanych z szeroko pojmowaną dydaktyką muzyki m.in. miejscem muzyki w szkole oraz znaczeniem edukacji muzycznej w kontekście zjawisk kulturowo-cywilizacyjnych. Zawiera 16 artykułów autorstwa: Marii Kaczmarkiewicz, Barbary Smoleńskiej-Zielińskiej, Ewy Parkity, Ireny Chyła-Szypułowej, Mirosława Niziurskiego, Jerzego Szczyrby, Aleksandry Wieloch, Jolanty Płoski, Katarzyny Szymczyk, Izabeli Rama, Rusłana Pałuchina, Sebastiana Szczyrby, Marii Skuczyńskiej, Magdaleny Florek.

W rozdziale trzecim publikacji zawarte zostały recenzje dotyczące twórczości kompozytorskiej oraz płyt CD pracowników Instytutu Edukacji Muzycznej Akademii Świętokrzyskiej.

Ewa Parkita, *Recepcja muzyki artystycznej przez uczniów ogólnokształcącej szkoły podstawowej*,

256 s., format B5, ISBN 83-7133-250-5, AŚ Kielce 2005, cena 25,00 zł

Głównym założeniem pracy jest weryfikacja form i sposobów upowszechniania muzyki, stosowanych przez nauczycieli w szkole podstawowej, a zwłaszcza zaproponowanie i wypróbowanie nowych rozwiązań metodycznych, wspomaganym wykorzystaniem nowoczesnych mediów (m.in. płyt CD, komputerowych programów dydaktycznych na CD-ROM, edukacyjnych pakietów multimedialnych na kasetach wideo). Powyższe działania mają służyć podniesieniu efektywności recepcji muzyki artystycznej przez uczniów. W niniejszej pracy starano się dowieść, że wykorzystanie różnorodnych form i metod prezentacji muzyki artystycznej uczniom klas VI szkoły podstawowej może mieć pozytywny wpływ na ich świadomość muzyczną, która wyrażać się będzie wyższym poziomem wiedzy, lepszą percepcją, większym zainteresowaniem i preferencjami muzycznymi. Przedstawiona problematyka badawcza ujęta została w formie teoretycznych rozważań, popartych badaniami.

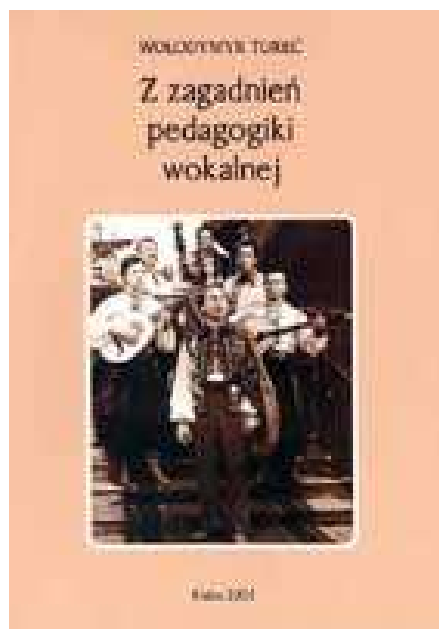
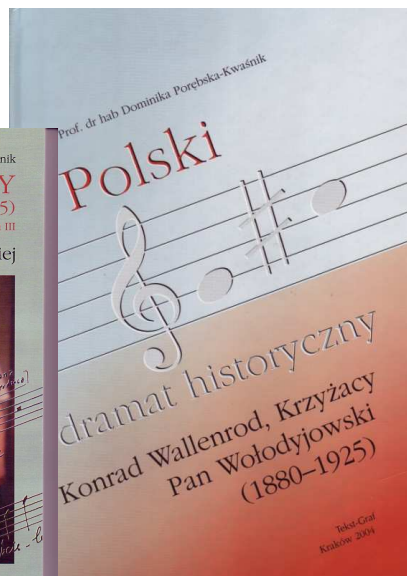
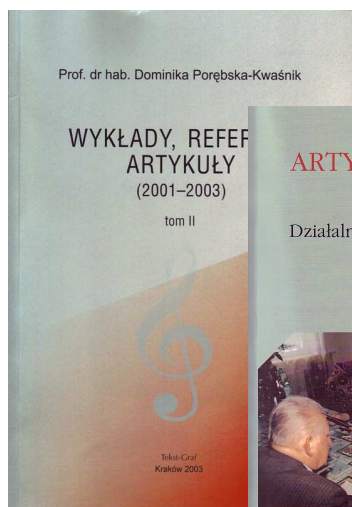

Janusz Mechanisz, *Poczet kompozytorów polskich*

307s., format A5, ISBN 83-7270-261-6, POLIHYMNIA Lublin 2004, cena 25zł w miękkiej oprawie, 35zł w twardej.

Książka jest zestawem blisko stu sylwetek wybitnych twórców muzyki polskiej, nie tylko tych o najczęściej wymienianych nazwiskach, lecz również mniej znanych, niekiedy niesłusznie zapomnianych. Przedstawia ich biografie i najważniejsze utwory.

Chronologiczny układ całości umożliwił uzupełnienie tekstu związłymi omówieniami szerszego tła historyczno-kulturowego poszczególnych epok i ukazanie w zarysie panoramy dziejów muzyki polskiej.

Dominika Porębska-Kwaśnik, *Polski dramat historyczny Konrad Wallenrod, Krzyżacy, Pan Wołodyjowski (1880-1925)*,

219s., ISBN 83-918958-2-3, Tekst-Graf Kraków 2004, cena 40zł.

Książka pani Porębskiej-Kwaśnik stanowi przedłużenie bardzo specyficznych prac naukowych dotyczących polskiej sztuki wokalne, sztuki zazwyczaj uważanej za „będącą pod wpływem”, w każdym razie w dziedzinie lirycznej i której przywraca ona jej oryginalny styl w relacji z myślą, poezją i ruchami ideologicznymi.

Ponadto autorka dowodzi, że nie chodzi o epizodyczny powrót do źródeł, ale raczej o głęboką więź łączącą badane opery zarówno z archetypami polskimi jak również ze strukturami językowymi typu etnicznego jak interwały, skale modalne, harmonie, barwy tonu i układy melodyczne. Liczne przykłady, które wyznaczają kierunek tekstu są dla czytelnika tego dowodem.

Jeśli prawdą jest, że metoda musi być pokrewna swojemu przedmiotowi, myślimy, że w tym zakresie warunki są całkowicie spełnione.

Marie-Claire beltrando-Patier, profesor muzykologii. Sorbona 2004

Włodzimierz Turec, *Z zagadnień pedagogiki wokalne*,

58 s., format A5, ISBN 83-7133-199-1, AŚ Kielce 2003, cena 8,00 zł

Niezwykle ważną sprawą jest poznanie metod pracy pedagogów, uzyskanie odpowiedzi na pytania, jak kształcą oni śpiewaków, jak pomagają im w osiągnięciu doskonałości, jak tworzą trwałe podstawy techniki wokalne, umożliwiające przekazanie treści i idei zawartych zarówno w utworach klasycznych, jak i we współczesnych. Autor podkreśla, iż potrzeba wiele wysiłków ze strony wokalistów, uczonych i pedagogów, by stworzyć jednolitą metodę pedagogiki wokalne. Skrypt poświęcony jest właśnie tym zagadnieniom.

Aleksandra Wieloch, *Uwarunkowania kształcenia głosu uczniów klas ósmych*, 213 s., format A5, ISBN 83-7133-125-8, AŚ Kielce 2000, cena 12,00 zł

W pracy podjęto temat kształcenia głosu młodzieży w klasach szkoły podstawowej. Jest to praca badawcza, mająca na celu znalezienie odpowiedzi na pytanie: Czy możliwe jest podniesienie efektywności kształcenia głosu uczniów szkoły podstawowej podczas realizacji przedmiotu "muzyka"? Jeśli tak, to jakie czynniki warunkują odpowiedni poziom i efektywność kształcenia głosu na lekcji muzyki? Podjęto w niej próbę zbadania końcowego efektu procesu kształcenia głosu uczniów klas ósmych, a także ustalenia czynników warunkujących pomyślną realizację tegoż kształcenia. "Temat badawczy pracy wchodzi w obszar problematyki skuteczności kształcenia, ocenianej w procesie edukacji szkolnej. Waga tej problematyki jest doniosła, szczególnie dla prac nad doskonaleniem procesów kształcenia w szkole stopnia podstawowego i ponadpodstawowego. Wybór takiego problemu badawczego jest uzasadniony. Daje się bowiem zauważyć obniżenie efektów nauczania, emisji głosu i spadek zainteresowania śpiewem i muzyką chóralną. Podjęcie zatem przez autorkę badań na ten temat było celowe, aby wskazać czynniki warunkujące prawidłowy przebieg procesu kształcenia głosu uczniów".

Prof. dr hab. Sylwester Matczak

Jerzy Mądrowski, *Twórczość kompozytorska Bogdana Dowłasza na akordeon*

59s., format A4, ISBN 83-87759-58-9, Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina, Warszawa 2000

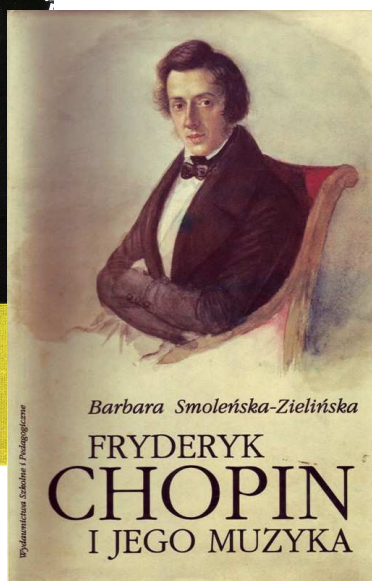
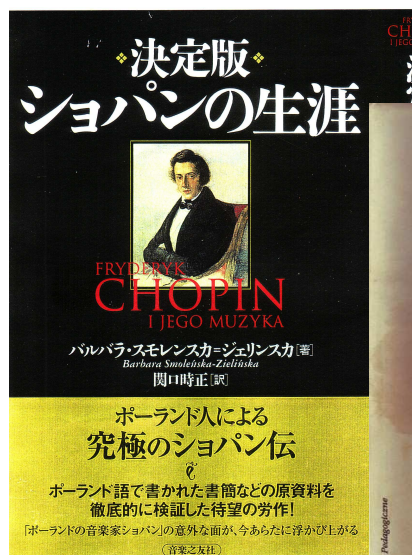
W książce dokonano zestawienia i omówienia wszystkich dostępnych kompozycji Bogdana Dowłasza na akordeon pod kątem analizy formalnej i przydatności w procesie dydaktycznym. Autor przedstawił walory estetyczne i artystyczne dzieł. Publikacja stanowi kompendium wiedzy dla wykonawców i pedagogów. Wykorzystywana jest ona do dalszych badań i analiz dotyczących współczesnej literatury akordeonowej XX i XXI wieku.

Barbara Smoleńska-Zielińska, *Młodość wobec wartości muzyki współczesnej*
271s., ISBN 83-87759-83-X, Wydawnictwo Akademii Muzycznej Warszawa 2002

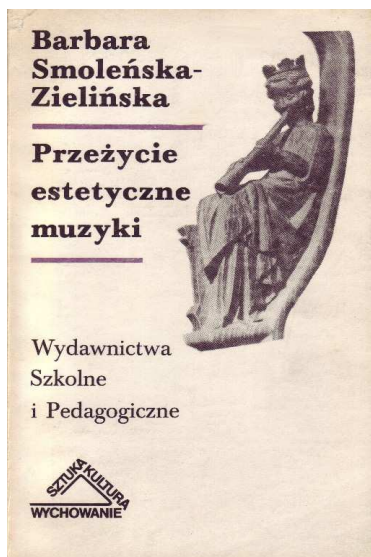
Temat książki to: wartości muzyki współczesnej oraz możliwości ich odbioru przez młodzież klas licealnych szkół ogólnokształcących. Część pierwsza teoretyczna ujawnia te wszystkie cechy, właściwości współczesnego dzieła muzycznego, poprzez które wartość może się przejawiać. W części drugiej autorka prezentuje badania własne, łącznie z projektem cyklu lekcji poświęconych muzyce współczesnej w klasach licealnych. „Smoleńska-Zielińska pisze o trudnościach w odbiorze, jakie niewątpliwie muzyka ta nastęrcza (s.136-140). Autorka wyraża wszakże przekonanie, iż obcowanie właśnie z dziełami muzycznej współczesności ma niebagatelną wartość edukacyjną: kształtuje m.in. 'otwartość, a nawet gotowość nawiązania dialogu z tym co inne, odrębne, obce, nieznanne, nowe', jak również 'humanistyczne spojrzenie na muzykę w związku z kulturą epoki, historią, filozofią, religią, innymi dziedzinami sztuki' oraz 'wyposaża ucznia w kompetencje pozwalające na świadomy wybór w świecie otaczającej nas kultury'”(s.26); autorka twierdzi też, że 'muzyka współczesna silniej oddziałuje na emocje i wyobraźnię niż muzyka tradycyjna' (s. 136)".

(Cytat z recenzji Małgorzaty Komorowskiej, *0 naszej muzycznej współczesności*, „Ruch Muzyczny” 2004, nr. 1.)

Barbara Smoleńska-Zielińska, *Fryderyk Chopin i jego muzyka*
ISBN 83-02=05738-X, WSiP Warszawa 1995r, cena 25zł.

Książka ta jest adresowana do szerokiego grona czytelników. Łączy żywą, ciekawą narrację z bogatą i ważką treścią, opartą na solidnej, aktualnej wiedzy o wielkim kompozytorze. Nie ma tu uroczystego pustostowania, nie ma też fałszywych legend, jakich wiele wokół artysty narosło. Życie i postać Chopina opisane są w sposób niezwykle sugestywny; autorka kreśli barwny obraz jego epoki oraz środowisk, wśród których się obracał, charakteryzuje muzykę w sposób popularny, bez muzykologicznych analiz, raczej od strony słuchacza, przekazując mu jednak wszystkie ważne informacje i wprowadzając go w istotę stylu i piękna Chopinowskiej sztuki. Książka została wydana w języku polskim i japońskim.

Barbara Smoleńska-Zielińska, *Przeżycie estetyczne muzyki*

110s., ISBN 83-02-04397-4, WSiP Warszawa 1991, seria „Sztuka - kultura - wychowanie”,

„Książka (...) stanowi rodzaj zwięzłej propedeutyki do rozległego działu estetyki muzycznej. (...) Nie jest to rozprawa naukowa czy akademickie studium z estetyki, ani też wyczerpująca monografia zagadnienia. Założenia książki są bowiem dydaktyczne, a jej charakter popularyzatorski. (...) Sądzę jednak, że zasięg książki będzie znacznie szerszy, że sięgną po nią studenci muzykologii i wydziałów teoretycznych akademii. Jak również kupią ją chętnie miłośnicy muzyki istotnie muzyką zainteresowani. Jest to bowiem książka z gatunku szczególnie cennych prac, które wydatnie poszerzają horyzont poznawczy zjawisk estetycznych i pogłębiają naszą świadomość sztuki.(...) Autorka proponuje czytelnikowi własną teorię przeżycia estetycznego muzyki (...). Jej teoria ugruntowana jest w humanistycznej psychologii sztuki (...) oraz w fenomenologii. Światopogląd muzyczny, jaki się w książce rysuje streścić można w jednym kluczowym zdaniu: „słuchamy muzyki po to, aby dotrzeć do jej wartości”.

(Z recenzji Bohdana Pocięja, *Jakprzeżywamy muzykę*, "Ruch Muzyczny" 1991, nr. 11.)

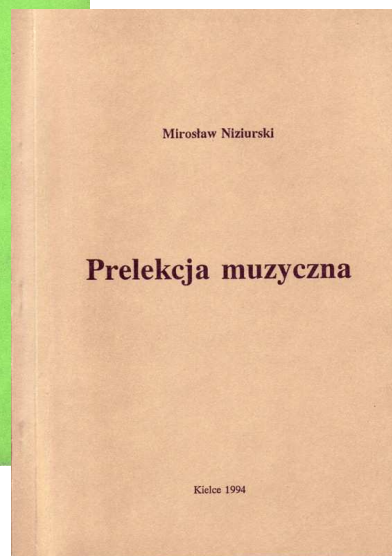
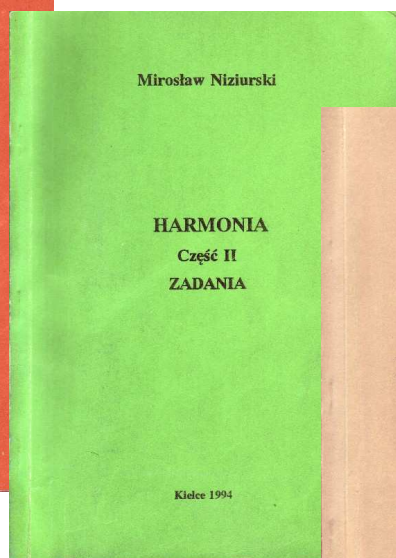
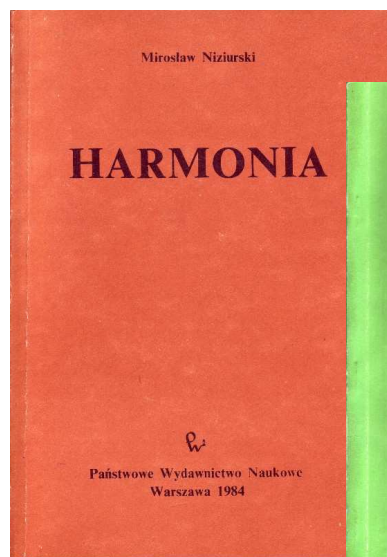

Mirosław Niziurski, *Przez muzykę do serca ukochanej* (muzyczne wykłady spod lady)

178s., ISBN 83-85674-94-2, ASTRA Łódź 2001

Czytelnik, który weźmie do rąk tę książkę, może zadać sobie pytanie, czy w ogóle warto pisać o muzyce, skoro tyle o niej już napisano?

Mirosław Niziurski udowadnia, że warto - bowiem o faktach powszechnie znanych można pisać zupełnie inaczej a niemniej interesująco. Książka adresowana jest do szerokiej rzeszy melomanów. Zarówno wytrwałych bywalców sal koncertowych, jak i tych początkujących, którzy chcieliby o wielu muzycznych sprawach dowiedzieć się w sposób „prosty, łatwy i przyjemny”. Dlatego dominują w tym zbiorze opowiadki i felietony pisane z przymrużeniem oka, pełne aluzji i dowcipu, tryskające specyficznym dla Autora poczuciem humoru.

Mirosław Niziurski, *Harmonia*

230s., ISBN 83-01-05394-1, PWN, Warszawa 1984 i wiele wydań WSP Kielce

Podręcznik dla studentów wychowania muzycznego wyższych szkół pedagogicznych i uniwersytetów zatwierdzony przez MNSZWIT

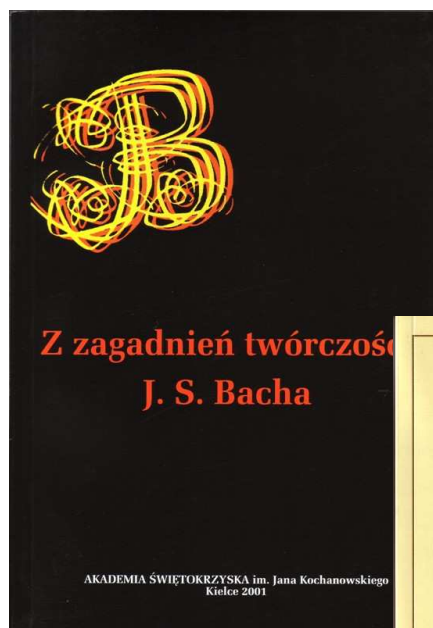
Mirosław Niziurski, *Harmonia. Cz. II. Zadania*

118s., ISBN 83-7133-002-2, WSP Kielce 1994

Integralna część podręcznika Harmonia.

Mirosław Niziurski, *Prelekcja muzyczna*

skrypt dla studentów wychowania muzycznego 122s., ISBN 83-7133-008-1, WSP Kielce, 1994

Z zagadnień twórczości J. S. Bacha, red. Danuta Sławiec-Domagala

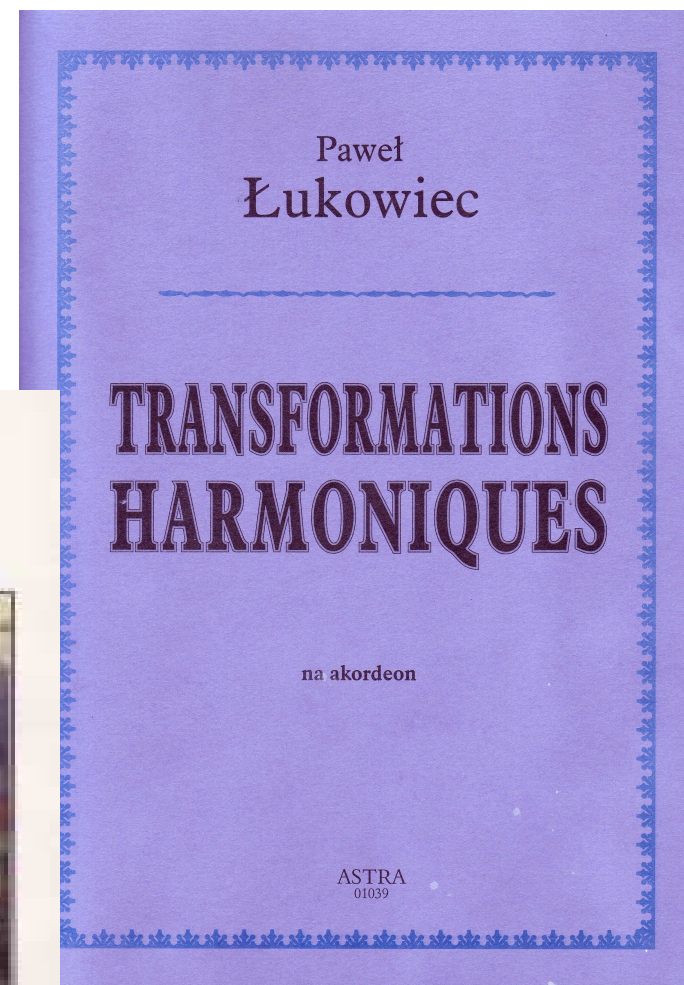
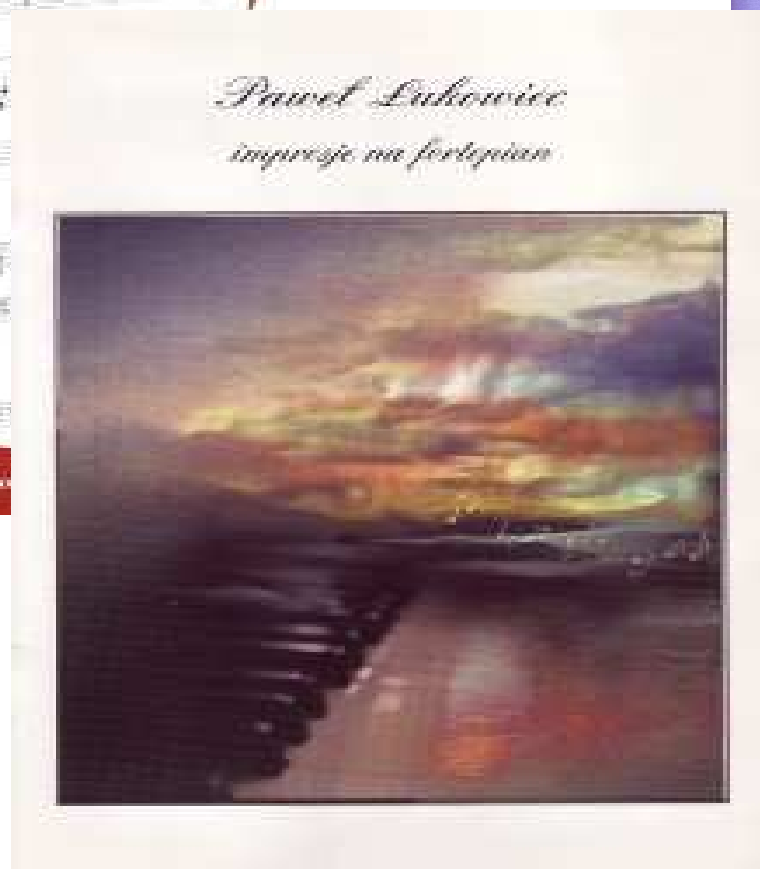
220s., ISBN 83-7133-167-3, ASTRA Łódź 2001

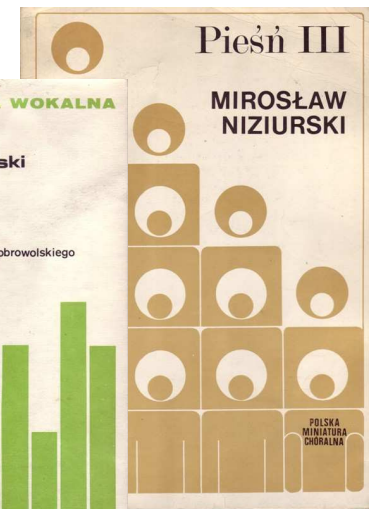
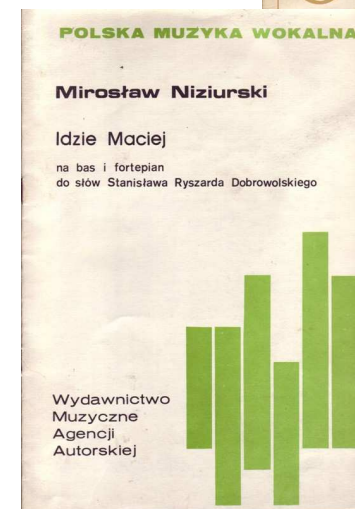
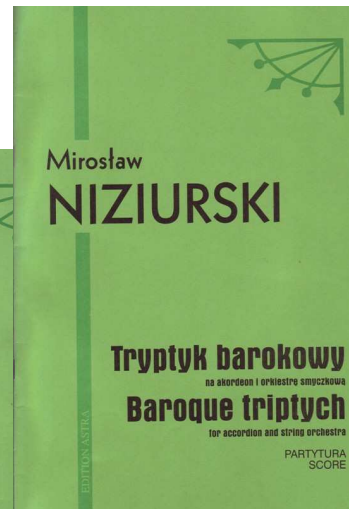
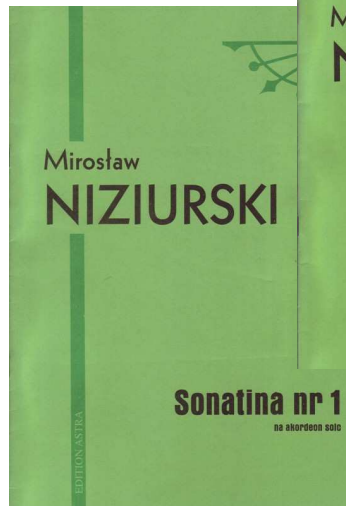
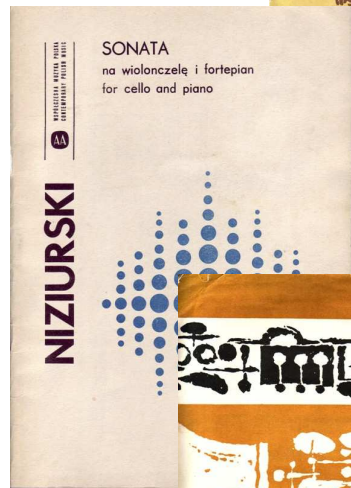
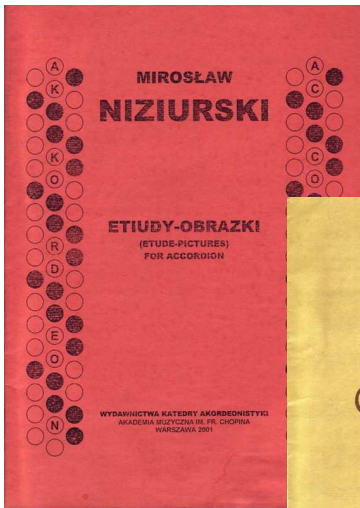
Materiały międzynarodowej konferencji naukowej w 250. rocznicę śmierci kompozytora w języku polskim i niemieckim.

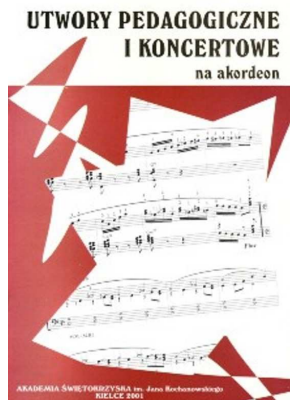

60 lat Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Świętokrzyskiej, opracowanie kalendarium Joanna Szeinbis-Zdyb

Wyd

Recenzja zbioru utworów pedagogicznych i koncertowych na akordeon

Przedstawiony do recenzji zbiór zatytułowany " Utwory pedagogiczne i koncertowe na akordeon" opracowany przez prof. J. Mądravskiego zawiera łącznie 9 kompozycji oryginalnie napisanych na ten instrument. Są one zróżnicowane pod wieloma względami m.in. stopnia trudności, artykulacji, problematyki wykonawczej, wyrazowym a przede wszystkim języka kompozytorskiego prezentowanego przez takich twórców jak. M. Niziurski, K.Olczak. M.Bortnowski i in.

Jest to ogromną zaletą prezentowanego zbioru, nauczyciel otrzymuje bowiem ciekawy cykl utworów, który może dowolnie stosować w celu zapoznania ucznia z większością specyficznych dla akordeonu form wypowiedzi, poszukiwania różnych barw, efektów brzmieniowych.

Ze względu na wartość artystyczną utworów, mogą one służyć również jako materiał koncertowy dla uczniów szkół muzycznych I i II stopnia znacznie poszerzając dostępną na polskim rynku tego typu literaturę.

Reasumując, jestem pełen podziwu dla pracy prof. Jerzego Mądravskiego gdyż zarówno niełatwy problem właściwego doboru utworów jak i praca nad redakcją poszczególnych kompozycji jest bez zarzutu. W pełni popieram pomysł wydania przedstawionego zbioru i sądzę, że spotka się on z dużym zainteresowaniem nauczycieli akordeonu.

Kierownik Katedry Akordeonu i Gitary prof. Joachim Pichura

Mirosław Niziurski - Muzyka na akordeon z orkiestrą

- *Tryptyk barokowy na akordeon i orkiestrę smyczkową - Serenada na akordeon i orkiestrę smyczkową - Koncert na akordeon, smyczki, trabki i perkusję*

Jerzy Mądravski - akordeon, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu, dyr. Janusz Król

Skromny repertuar koncertowe akordeonistów wzbogacony został w ostatnim dziesięcioleciu za sprawą Mirosława Niziurskiego, twórcy rodem z Kielc o kilka pozycji solowych, kameralnych oraz-szczególnie poszukiwanych-utworów z orkiestrą. Dorobkowi kompozytora w tym ostatnim zakresie poświęcona jest płyta wydana staraniem Instytutu Edukacji Muzycznej Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach.

Mistrzami Niziurskiego (rocznik 1932) byli Stanisław Wiechowicz w Krakowie oraz Aram Chaczaturian w Moskwie, któremu-jak sam mówi-zawdzięcza przekonanie, że „kompozytor nie może oderwać się od korzeni”. Tradycja jest wszechobecna nawet w utworach na tak słabo zakorzeniony w muzyce epok poprzednich instrument, jakim jest akordeon. Chorałowy temat I części „Tryptyku barokowego”, *Grazioso* z „Serenady” z wyraźnym ukłonem w stronę Prokofiewa (słynny „Gawot” z „Symfonii klasycznej”), części finałowe będące stylizacjami tańców (oberek, polka) to najbardziej czytelne przykłady neostylizacji Niziurskiego. Forma jest budowana bardziej poprzez szeregowanie pomysłów niż ich

rozwijanie i przetwarzanie. Wyjątkiem jest środkowa część „Koncertu”: bardzo spójna pod względem brzmieniowym i po mistrzowsku rozplanowana dramaturgicznie. Tak charakterystyczna dla muzyki Niziurskiego erupcja pomysłów została tutaj przyhamowana z korzyścią dla formy.

Błyskotliwa partia solowa w prezentowanych utworach jest w sensie techniki instrumentalnej zachowawcza, aczkolwiek wdzięczna dla wykonawcy i zgrabnie zestawiona ze smyczkami. Poszerzenie w „Koncercie” orkiestrowej palety barw o sofistycznie traktowane trąbki i kotły pogłębiło dramatyczne wyraz tej kompozycji.

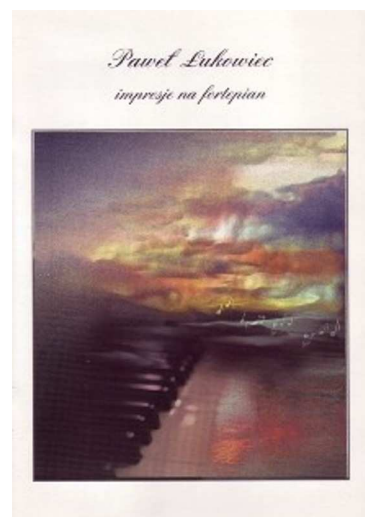
Stylistyczna „rozrzutność” kompozytora jest dla wykonawcy pewnym wyzwaniem. Jerzy Mądrowski oraz filharmonicy z Wałbrzycha pod dyktando Janusza Króla uczeniu ten wieloskładnikowy koktajl całkiem smakowitym daniem. Orkiestra gra elastycznie i potrafi zróżnicować brzmienie z zależności od charakteru utworu od szlachetnego patosu w barokowym-na modłę romantyczną-chorale w „Tryptyku”, skrzącego się w „mruganiu okiem” do Prokofiewa w „Serenadzie” aż po ciemne, chropowate barwy w środkowej części „Koncertu”.

Jerzy Mądrowski jest wirtuozem, któremu akordeoniści zawdzięczają wiele repertuaru z racji owocnej współpracy z kompozytorami. Jego dotychczasowy dorobek fonograficzny był dźwiękową dokumentacją dedykowanych mu utworów (solowa płyta z kompozycjami M. Niziurskiego, A. Tuchowskiego, L. Wosia i własnymi).

Gra Mądrowskiego jest pełna wigoru we fragmentach popisowych, powagi i skupienia w wolnych epizodach. Ze swobodą czuje się w rozmaitych stylach. To typ muzyka stawiającego kompozytora na plan pierwszy.

Bardzo starannie wydana płyta jest artystyczną wizytówką kieleckiej uczelni, gdyż zarówno kompozytor, solista jak i dyrygent są jej pracownikami, a w wysmakowanej oprawie graficznej wykorzystano obraz twórcy związanego z Akademią Świętokrzyską - „Kosmiczne Impromptu V” Jana Walaska.

*Elżbieta Rosińska adiunkt Akademii Muzycznej w Gdańsku
Sopot, 19. 12. 2004 r.*

Paweł Łukowicz Impresja na fortepian

Trzy **Impresje na fortepian**, będące tematem niniejszej oceny, zaintrygowały mnie jako kompozytora i również z wykształcenia pianistę. Utwory te są ze sobą wyraźnie skonstrastowane pod względem tempa, materiału dźwiękowego i klimatu muzycznego.

Pierwsza, w tempie moderato, o bardzo wyrazistym przebiegu rytmicznym, wymaga od wykonawcy dużej pedanterii zarówno w realizowaniu ciekawej partii prawej ręki, jak i konsekwentnej pulsacji rytmicznej w ręce lewej.

Impresja druga (andantino) ma charakter nastrojowy i wykorzystuje walory sonorystyczne fortepianu. Bardzo pięknie rozwija autor ciekawe następstwa akordów, stosując na ogół delikatną dynamikę, umiejętnie doprowadzając do punktu kulminacyjnego w fortissimo, by wkrótce znowu powrócić do subtelnego brzmienia i zakotwiczyć tę impresję w dynamice *pp.*

Zupełnym kontrastem jest trzecia **Impresja** w tempie allegro. Ośmiotaktowy temat stanowi pochod w równoległych septymach małych, interesująco zrealizowany rytmicznie. Górny głos tematu, oparty dokładnie na tych samych dźwiękach, jest następnie powtórzony w prawej ręce i wzbogacony w lewej ręce akordami o wyraźnie synkopowanym rytmie. Dalszy rozwój tej **Impresji** jest konsekwentnie wyprowadzony z kilkunastu pierwszych taktów. Tu autor wykorzystuje możliwości techniczne fortepianu, stawiając przed wykonawcą duży stopień trudności pianistycznych. Ciekawa jest harmonika tej

Impresji, autor szczególnie upodobał sobie współbrzmienia kwartowo-gwintowe, które zresztą można zauważyć również w dwóch poprzednich *Impresjach*. *Impresja* trzecia kończy się efektownym pochodem oktawowym w dynamice *ff.*

Te krótkie utwory, w moim przekonaniu, mogą być umieszczone w programach szkół muzycznych jako przykład wartościowej polskiej muzyki współczesnej, nadają się do wykonań estradowych, zarówno wszystkie trzy razem, jak i każda osobno, no i jako utwory na bis. I co jest tu jeszcze bardzo istotne: utwory te są napisane pianistycznie.

Impresje na fortepian Pawła Łukowca w pełni zasługują na opublikowanie drukiem.

prof. Leszek Wiślocki